

Odsherred Kommune
Vejdrift
Nyvej 22
4573 Højby

Att. Jacob Engberg, vejdrift@odsherred.dk

17. august 2026

Tilladelse til etablering af sandfang ved Birkehegnet

Odsherred Kommune har udarbejdet projektforslag vedrørende etablering af sandfang ved Birkehegnet i tilløb til Gærde Å.

Projektet udføres på matr.nr. 1aue beliggende Birkehegnet 2, 4573 Højby og 1bef Ellinge Lyng, Højby.

Ifølge vandløbslovens¹ § 17 må vandløb ikke reguleres uden vandløbsmyndighedens tilladelse. Da projektet indebærer ændring af vandløbets skikkelse, ved at grøften i sandfanget graves dybere og bredere er der ifølge vandløbslovens § 16 tale om en regulering og projektet kræver derfor en tilladelse efter vandløbslovens § 17 fra kommunen, som vandløbsmyndighed.

Ifølge vandløbslovens § 2 gælder vandløbslovens regler også for grøfter, kanaler, rørledninger og dræn samt søer, damme og andre lignende indvande.

Da der ved projektet ændres på grøftens skikkelse, kræver projektet således tilladelse fra kommunen, som vandløbsmyndighed efter vandløbslovens § 17.

Afgørelse

Odsherred Kommune giver hermed tilladelse til etablering af sandfang i grøften på matr.nr. 1aue og 1bef Ellinge Lyng, Højby umiddelbart opstrøms rørføringen under Birkehegnet.

Afgørelsen er truffet efter vandløbslovens § 17.

Tilladelsen meddeles med følgende vilkår:

1. Sandfanget skal etableres umiddelbart opstrøms røret under Birkehegnet.
2. Sandfanget skal være ca. 5 m langt.
3. I sandfanget skal grøftens bredde udvides med ca. 0,5 m.
4. Grøftebunden i sandfanget skal ligge 0,5 m dybere end rørbunden i røret under Birkehegnet.
5. Det opgravede materiale fra sandfanget må udlægges langs sandfanget i en bredde på max 1,5 m.
6. Sandfanget skal tømmes efter behov.
7. Det er Odsherred Kommune som står for tømning af sandfanget.
8. Det skal sikres at der under gravearbejdet ikke tilføres sand/materialer til nedstrøms liggende strækninger.
9. Såfremt arbejdet giver anledning til tilsanding af nedstrøms liggende strækninger, skal ansøger sørge for at rense det op.
10. Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år fra dags dato.

Tilladelsen kan først udnyttes, og anlægsarbejdet må først påbegyndes, når klagefristen er udløbet og eventuelle klager knyttet til projektet er behandlet af Miljø- og Fødevarerklagenævnet, jf. vandløbslovens § 82 stk. 8.

Forhold til andre myndigheder

Hvis der bliver fundet arkæologisk materiale ved bygge- eller anlægsarbejdet, skal arbejdet standses jf. museumslovensⁱⁱ § 27, stk. 2. Fundet skal straks anmeldes til Museum Vestsjælland på tlf. 25 52 83 83.

Hvis der under jordarbejder konstateres en forurening af jorden, skal kommunen underrettes på vand@odsherred.dk. Er der tale om en akut eller større forurening, skal kommunen kontaktes på tlf. 59 66 66 66, er det uden for telefonens åbningstid, skal beredskabets vagtcentral kontaktes på tlf. 44 22 71 12.

VVM

Projektet er screenet for sin virkning på miljøet, da regulering af vandløb er omfattet af VVM-bekendtgørelsensⁱⁱⁱ bilag 2, punkt 10f) *Anlæg af vandveje og kanalbygning udenfor søterritoriet, samt regulering af vandløb, hvilket medfører pligt til VVM-screening*, jf. § 3 stk. 2.

VVM-screeningsafgørelse er meddelt 8. juli 2026.

Høring

Projektforslaget inklusive et udkast til afgørelsen har været i offentlig høring i perioden 20. april til 18. maj 2026 samt sendt til Birkehegnet 2, 4573 Højby og Grundejerforeningen Ellinge Hegn.

I høringsperioden er der indkommet følgende bemærkninger:

Odsherred Sportsfiskerforening: "Vi er positive overfor et extra sandfang i Gærde Å".

Baggrund og formål med projektet

Odsherred Kommune har konstateret at der tilføres sand til det offentlige vandløb Gærde Å. Se billede 2 på side 5. Derfor ønsker Odsherred Kommune at begrænse tilførslen af sand ved etablering af et sandfang i tilløbsgrøften ved Birkehegnet.

Projektets parter

Ansøger:

Odsherred Kommune, Vejdrift, Nyvej 22, 4573 Højby.

Kontaktperson: Jacob Engberg

Berørte parter:

Grundejere	Matr.nr.
Grundejerforeningen Ellinge Hegn	1bef Ellinge Lyng, Højby.
Birkehegnet 2, 4573 Højby	1aue Ellinge Lyng, Højby.

Projektbeskrivelse

Sandfanget etableres i en privat grøft, som er et tilløb til Gærde Å.

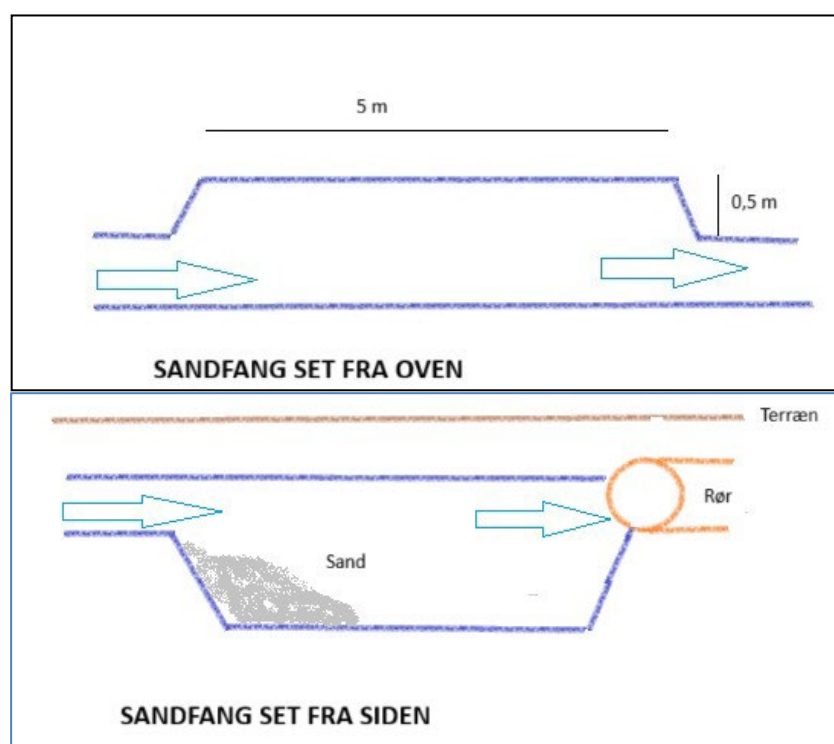
Grøften er rørlagt de sidste ca. 10 m inden udløb i Gærde Å's station 1736.

Sandfanget etableres umiddelbart opstrøms røret under vejen Birkehegnet således, at sandfanget udgør de sidste ca. 5 m af grøften. Se figur 1.

Figur 1 – Placering af det nye sandfang.

Grøftens nuværende bundbredde er på strækningen ca. 0,5 m og er anlagt med stejle brinker. I sandfanget vil grøften graves ca. 0,5 m bredere og ca. 0,5 m dybere end den nuværende grøft. Grøftens bund vil således blive ca. 0,5 m dybere end rørets bund i røret under vejen Birkehegnet. Se figur 2.

Figur 2 – Principskitser af sandfanget.

Grøften ses på billede 1. På billede 2 ses sand i Gærde Å ved grøftens udløb.

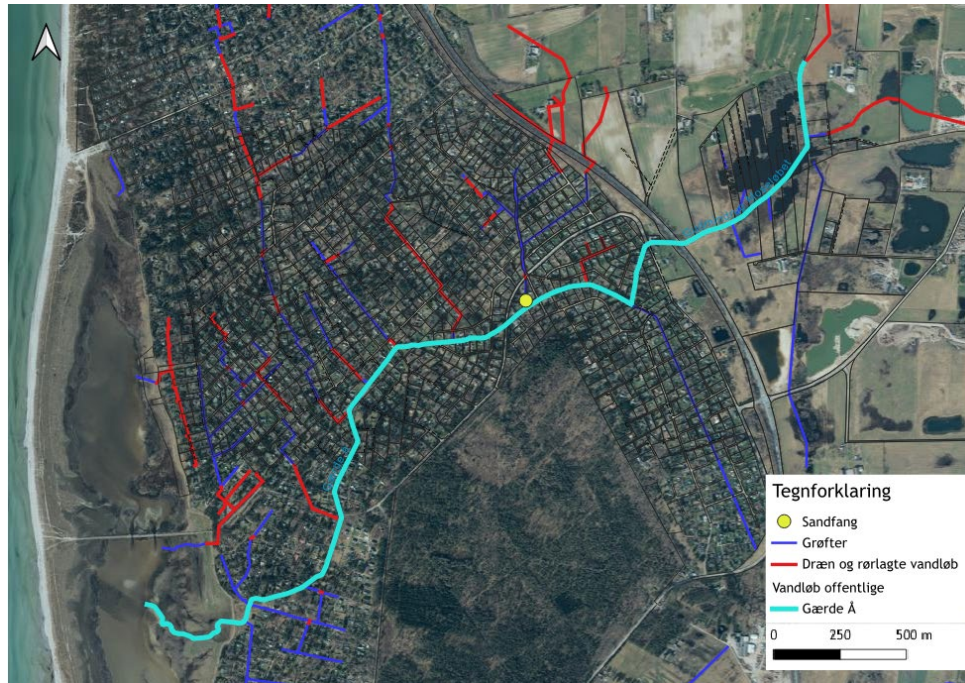
Billede 1 – Stedet hvor sandfanget etableres.

Billede 2 – Sand i Gærde Å ved grøftens udløb (markeret med rød pil).

Vandløbssystemet

Grøften starter ved Saturnvej 20/Engløbet 14 og er ca. 500 m lang. Grøften løber fra nord mod syd til Gærde Å. Der er 2 tilløb til grøften. Tilløbene modtager drænvand fra markerne nord for Kirkeåsvejen. Se figur 3.

Figur 3 – Oversigtskort.

Grøften samt tilløb til grøften er private vandløb. Grøftesystemet er ikke omfattet af Statens Vandområdeplaner og har derfor ikke et miljømål.

Gærde Å er et offentligt vandløb, som er omfattet af Statens Vandområdeplan for hovedvandopland Kalundborg.

Gærde Å har miljømålsætningen "Godt økologisk potentiale", men tilstanden er "Moderat økologisk potentiale".

Økonomi og fordeling

Udgifterne til projektet afholdes af Odsherred Kommune.

Fremtidig vedligeholdelse af vandløbet

Vedligeholdelsen af det nye sandfang i grøften på matr.nr. 1aue og 1bef Ellinge Lyng, Højby påhviler Odsherred Kommune.

Sandfanget oprenses efter behov.

Det oprensede materiale fra sandfanget udlægges langs sandfanget i en bredde på max 1,5 m.

Tidsplan

Arbejdet forventes udført i efteråret 2026.

Annoncering

Tilladelsen er offentliggjort på Odsherred Kommunes hjemmeside:

<https://odsherred.dk/afgørelser>

Vurdering af påvirkning af vandløbet og afvandingen

Etablering af sandfanget vil ikke ændre afvandingsforholdene i området, men mindske tilførslen af sand til Gærde Å og dermed medvirke til at forbedre de fysiske forhold i Gærde Å.

Odsherred Kommune vurderer at projektet således kan bidrage positivt til at Gærde Å i fremtiden kan opnå dets målsætning om godt økologisk potentiale.

Vurdering af påvirkning af beskyttet natur (§ 3^{iv}-områder)

Projektet udføres ikke i beskyttet natur. Selve Gærde Å er et beskyttet vandløb omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Da formålet med projektet er at forbedre de fysiske forhold i Gærde Å ved at mindske tilførslen af sand, vurderer Odsherred Kommune, at det kan udelukkes, at projektet vil kunne påvirke tilstanden i Gærde Å negativt.

Vurdering af Natura 2000-områder og bilag IV-arter

Odsherred Kommune skal, inden vi træffer afgørelse om et projekt, vurdere om det kan skade internationale naturbeskyttelsesområder eller strengt beskyttede arter omfattet af Habitatdirektivets bilag IV eller disses levesteder.

Natura 2000 (habitatområder og fuglebeskyttelsesområder) samt Ramsar-områder

Projektområdet indgår ikke i et internationalt beskyttelsesområde. Det nærmeste natura-2000 område nr. 154 Sejerø Bugt, Saltbæk Vig, Bjergene, Diesebjerg og Bollinge Bakke ligger i en afstand af mere end 1 km. Natura 2000 området består af habitatområderne nr. 135 Sejerø Bugt og Saltbæk Vig og nr. 244 Bjergene, Diesebjerg og Bollinge Bakke og fuglebeskyttelsesområderne nr. 94 Sejerø Bugt og Nekselø og nr. 99 Saltbæk Vig som er beliggende i Kalundborg Kommune.

Nærmeste del af habitatområde 135, Ramsarområde 18 og fuglebeskyttelsesområde 94 er beliggende 1,4 km vest for projektområdet. De tre udpegninger er næsten helt sammenfaldende.

Udpegningsgrundlaget for habitatområdet ses i figur 4.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 135		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Vadeflade (1140)
	Lagune* (1150)	Bugt (1160)
	Rev (1170)	Strandvold med enårige planter (1210)
	Strandvold med flerårige planter (1220)	Kystklint/klippe (1230)
	Enårig strandengsvegetation (1310)	Strandeng (1330)
	Forklit (2110)	Hvid klit (2120)
	Grå/grøn klit* (2130)	Klitthede* (2140)
	Klitlavning (2190)	Enebærklit* (2250)
	Søbred med småurter (3130)	Kransnålalge-sø (3140)
	Næringsrig sø (3150)	Vandløb (3260)
	Tør hede (4030)	Tørt kalksandsoverdrev* (6120)
	Kalkoverdrev* (6210)	Surt overdrev* (6230)
	Tidvis våd eng (6410)	Hængesæk (7140)
	Tørvelavning (7150)	Rigkær (7230)
	Bøg på muld (9130)	Ege-blandskov (9160)
	Skovbevokset tørvemose* (91D0)	Elle- og askeskov* (91E0)
Arter:	Enkelt månerude (1419)	Mygblomst (1903)
	Kildevældsvindelsnegl (1013)	Skæv vindelsnegl (1014)
	Sumpvindelsnegl (1016)	Stavsild (1103)
	Klokkefrø (1188)	Stor vandsalamander (1166)
	Odder (1355)	

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 244		
Naturtyper:	Strandvold med flerårige planter (1220)	Græs-indlandsklit (2330)
	Søbred med småurter (3130)	Kransnålalge-sø (3140)
	Næringsrig sø (3150)	Tør hede (4030)
	Kalkoverdrev* (6210)	Surt overdrev* (6230)
	Kildevæld* (7220)	Rigkær (7230)
	Bøg på mor (9110)	Bøg på muld (9130)
	Ege-blandskov (9160)	Stilkeke-krat (9190)
	Elle- og askeskov* (91E0)	
Arter:	Stor vandsalamander (1166)	

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlaget er gennemgået i 2018-22. Rigkær (7230) er ikke tilstede i habitatområde H244. Gennemgangen af den nævnte naturtype vedrører derfor alene forekomster i H135.

Figur 4 - Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 135.

Kilde: Natura 2000-plan 2022-2027, Miljøstyrelsen

På grund af afstanden og projektets begrænsede karakter vurderer Odsherred Kommune, at det kan udelukkes, at der vil kunne ske en påvirkning af habitatnaturtypen eller andre mere fjerntliggende områder med kortlagte forekomster af habitatnatur.

Der er ikke kortlagt levesteder for arter på udpegningsgrundlaget for habitatområdet nær projektområdet, og Odsherred Kommune vurderer at påvirkning af arter på udpegningsgrundlaget eller af disses levesteder kan udelukkes.

Ingen af arterne har på fuglebeskyttelsesområdets udpegningsgrundlag har yngleområder eller rasteområder nær projektområdet og påvirkning af udpegningsgrundlaget kan således udelukkes.

Bilag IV-arter

I Odsherred Kommune findes følgende arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV:

Odsherred Kommune vurderer, at det umiddelbart kan udelukkes, at projektområdet kan være levested for mygblomst, natlyssværmer, grøn mosaikguldsmed og løvfrø, da disse arter enten kun er fundet meget langt fra matriklen og stiller specifikke krav til levestedet, som ikke er opfyldt her.

Bilag IV arter (DAI)

- Flægumus
- Grøn mosaikguldsmed
- Grønbroget tudse
- Løvfro
- Løvfro
- Markfirben
- Mygblomst
- Spidsnudet frø
- Springfrø
- Springfrø
- Stor vandsalamander
- Strandtudse
- Drandranke
- Andre arter

Bilag IV arter

- Flægumus
- Grøn Mosaikguldsmed
- Løvfro
- Markfirben
- Nattlyssværm
- Spidsnudet frø
- Spidsnudet/butsnudet frø
- Stor vandsalamander
- Negative fund

Natlyssværmer er en art, der er indvandret til Danmark fra syd, første fund i landet er fra 2005. Efter de første fund på Lolland-Falster har den nu bredt sig, så den findes udbredt også på Sjælland og Fyn. Det første fund i Odsherred Kommune blev gjort i 2022 på Vej 6 i Jyderup Lyng cirka 6 km sydvest for projektområdet, det drejede sig om en voksen, der blev fundet ved lyslokning efter natsommerfugle. I 2024 blev der fundet larver i Asnæs og Højby. Arten er fortsat under udbredelse og forventes at tiltage i hyppighed i de kommende år. Den yngler oftest på varme, tørre steder, men kan også leve på mere fugtige lokaliteter. Det kan ikke udelukkes, at den har yngleforekomster i eller nær projektområdet, men kommunen vurderer, at projektet ikke vil kunne forringe området som levested for arten.

9 af 12

Spidssnudet frø og stor vandsalamander forekommer i området. Den nærmeste kortlagte forekomst af spidssnudet frø og stor vandsalamander ligger hhv. 767 m og 1,1 km vest for projektområdet.

Det kan ikke udelukkes, at spidssnudet frø og stor vandsalamander ville kunne anvende projektområdet som en del af et rasteområde, men der er ikke kendte eller potentielle ynglesteder i umiddelbar nærhed af projektområdet. Spidssnudet frø yngler ca. 767 m vest for projektområdet dvs. i en afstand, der er lidt større end den normale vandringsafstand mellem yngleområder og rasteområder. Hovedparten af spidssnudet frø vil sprede sig mellem 100 og 700 meter fra ynglehullerne, nogle kan dog flytte sig op til 1-2 km især hvis de ikke støder på et velegnet sommerhabitat. Stor vandsalamander yngler ca. 1,1 km vest for projektområdet dvs. i en afstand, der er større end den normale vandringsafstand mellem yngleområder og rasteområder. Stor vandsalamander bruger fortrinsvis arealer inden for ca. 250 meter fra yngledammen, men kan bevæge sig betydeligt længere væk.

Kommune vurderer derfor, at projektområdet kun sjældent vil blive besøgt af vandrende eksemplarer af de to arter. Det kan derfor ikke udgøre et egentligt rasteområde, hvorfor kommunen vurderer, at der ikke vil kunne ske en påvirkning af levesteder for de to arter ved etablering af et sandfang i grøften.

Flagermus yngler og raster i gamle træer med hulheder eller i bygninger, hvor der er adgangshuller. Nogle arter bruger kun bygninger, nogle kun træer og nogle kan benytte begge dele. Mange arter overvintrer i bygninger, miner eller brønde, hvor der er frostfrit om vinteren fx i udhuse, hvor der er en varmekilde fx et gammelt fyr eller bygninger, som er sammenbygget med beboelse. Her kan de gemme sig i isoleringen og derved være næsten umulige at se, når de er i dvale. Da der i forbindelse med projektet ikke fældes gamle træer med hulheder eller nedrives bygninger, som er egnede som yngle- eller rasteområde for flagermus, vurderer kommunen, at det kan udelukkes, at projektet vil påvirke flagermus negativt.

Markfirben findes i alle dele af kommunen på egnede lokaliteter som fx overdrev og kystskrænter. Markfirben lever på lysåbne arealer med lav vegetation, men har også behov for områder med højere vegetation til skjul. De yngler i løs jord/sand på de lysåbne arealer.

Der er ingen kendte forekomster af markfirben i nærheden af projektområdet. Nærmeste kendte forekomst er ca. 2,8 km nord for projektområdet. Det kan dog ikke udelukkes, at markfirben findes i området. Grøften med høj vegetation på brinkerne er dog ikke et potentielt levested for markfirben. Odsherred Kommune vurderer derfor at etablering af sandfang i grøften ikke vil kunne påvirke markfirben.

Samlet set vurderer Odsherred Kommune derfor, at det kan udelukkes, at projektet vil kunne ødelægge plantearter omfattet af habitatdirektivets bilag IV eller skade levesteder for dyrearter omfattet af samme og at der derfor kan gives tilladelse til projektet.

Klagevejledning

Hvis du ønsker at klage over afgørelsen efter vandløbsloven, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.naevneneshus.dk

Klageportalen ligger også på www.borger.dk.

Klagen sendes gennem Klageportalen til Odsherred Kommune, der har truffet afgørelsen.

Klagefristen er 4 uger fra den dato, som afgørelsen er meddelt.

Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Odsherred Kommune i Klageportalen. Privatpersoner skal ved klage betale et gebyr på 900 kr. Virksomheder og organisationer skal betale et gebyr på 1.800 kr. Klagegebyr opkræves af Nævnenes Hus. Betaling af klagegebyr sker ved elektronisk overførsel eller ved giroindbetaling. Gebyr skal indbetales inden for en fastsat frist. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af fristen, afvises klagen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det.

Hvis du ikke kan bruge Klageportalen på grund af eksempelvis handicap, sprogvanskeligheder, problemer med digitale medier, psykiske lidelser eller fordi du er socialt udsat, så kan du kontakte Miljø- og Fødevareklagenævnet på 72 40 56 00.

I din anmodning til nævnet skal du oplyse hvis du allerede er fritaget fra at bruge Digital Post af kommunen. Når du ansøger om at blive fritaget for brug af klageportalen, er det vigtigt, at du giver Odsherred kommune besked om det på 59 66 66 66.

Hvem kan klage?

- Den, afgørelsen er rettet til.
- Enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald.
- En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker.

Afgørelser vedrørende vandløbsregulering og restaurering kan desuden påklages af Danmarks Naturfredningsforening og Danmarks Sportsfiskerforbund.

Du kan indbringe denne afgørelse til prøvelse for en domstol.

Hvis der ikke indkommer klager indenfor klagefristen, kan arbejdet udføres efter klagefristens udløb.

Du får kun besked herfra, hvis der er modtaget en klage over afgørelsen.

Venlig hilsen

Gry Annika Jensen

Naturgeograf

ⁱ Bekendtgørelse af lov om vandløb nr. 1217 af 25. november 2019

ⁱⁱ Bekendtgørelse af museumsloven nr. 358 af 8. april 2014

ⁱⁱⁱ Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) nr. 4 af 3. januar 2023.

^{iv} Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse nr. 927 af 28. juni 2024

Kopi til

Grundejerforeningen Ellinge Hegn, ejer af matr.nr. 1bef Ellinge Lyng, Højby.
Ejere af matr.nr. 1aue Ellinge Lyng, Højby, Birkehegnet 2, 4573 Højby.

Danmarks Naturfredningsforening, Lokalkomite, Odsherred, dnodsherred-sager@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Odsherred, hg@eco-forum.dk

Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk

Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk

DOF Odsherred, odsherred@dof.dk

Museum Vestsjælland, plan@vestmuseum.dk

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen, Fiskeriinspektorat Øst, inspektoratoest@fiskeristyrelsen.dk

Slots- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk

Naturstyrelsen Midtsjælland, msj@nst.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk;

nordkysten@sportsfiskerforbundet.dk; tha@sportsfiskerforbundet.dk

Odsherred Sportsfiskerforening v/Jan Aggerholm, jagg@novonordisk.com

Kystdirektoratet, kdi@kyst.dk